

INTERNATIONAL JOURNAL

Institute of Knowledge Management

KNOWLEDGE

Scientific Papers
Vol. 15.1.

KNOWLEDGE IN PRACTICE

<http://globalimpactfactor.com/knowledge-international-journal>
Global Impact and Quality Factor 1.023 (2015)

Eleventh International Scientific Conference
KNOWLEDGE IN PRACTICE
16-18 December, 2016 Bansko, Bulgaria

KNOWLEDGE

INTERNATIONAL JOURNAL
SCIENTIFIC PAPERS
VOL 15.1

16-18 December, 2016

Bansko, BULGARIA

Eleventh International Scientific Conference
KNOWLEDGE IN PRACTICE
16-18 December, 2016 Bansko, Bulgaria

KNOWLEDGE

International Journal Scientific papers Vol. 15.1

EDITORIAL BOARD

Vlado Kambovski PhD, Robert Dimitrovski PhD, Siniša Zarić PhD, Maria Kavdanska PhD, Venelin Terziev PhD, Mirjana Borota – Popovska PhD, Predrag Trajković PhD, Jove Kekenovski PhD, Svetlana Trajković PhD, Zivota Radosavljević PhD, Margarita Koleva PhD, Mile Matijević PhD, Nonka Mateva PhD, Rositsa Chobanova PhD, Aleksandar Nikolovski PhD, Marija Knezević PhD, Snežana Miličević PhD, Irina Singaveskaya PhD, Dzulijana Tomovska PhD, Oliver Dimitrijević PhD, Nedzat Koraljić PhD, Nebojsha Pavlović PhD, Nikolina Ognenska PhD, Dimitrija Popovski PhD, Lisen Bashkurti PhD, Tome Naumov PhD, Trajce Dojcinovski PhD, Jana Merdzanova PhD, Zoran Srzentić PhD, Nikolai Sashkov Cankov PhD

Preparing and correction: Liljana Pushova

Print: GRAFOPROM – Bitola

Editor: IKM – Skopje

For editor

Robert Dimitrovski, PhD

KNOWLEDGE

International Journal Scientific Papers Vol. 15.1

ISSN 1857-92

Eleventh International Scientific Conference
KNOWLEDGE IN PRACTICE
16-18 December, 2016 Bansko, Bulgaria

Eleventh International Scientific Conference
KNOWLEDGE IN PRACTICE
16-18 December, 2016 Bansko, Bulgaria

SCIENTIFIC COMMITTEE

President: Academic, Prof. Vlado Kambovski PhD

- Prof. Robert Dimitrovski PhD, Faculty of Management, MIT University, Skopje (Macedonia)
- Prof. Zivota Radosavljevik PhD, Dean, Faculty FORCUP, Union University, Belgrade (Serbia)
- Prof. Venelin Terziev PhD, University of Rousse (Bulgaria)
- Prof. Paul Sergius Koku PhD, Florida Atlantic University (USA)
- Prof. Cesar Birzea PhD, University of Bucharest (Romania)
- Prof. Rosica Cobanova PhD, Bulgarian Academy of Sciences (Bulgaria)
- Prof. Aleksandar Nikolovski PhD, FON University, Skopje (Macedonia)
- Prof. Anita Trajkovska PhD, Rochester University (USA)
- Prof. Sinisa Zaric, PhD, Faculty of Economics, University of Belgrade (Serbia)
- Prof. Milan Radosavljevic PhD, Dean, Faculty of strategic and operational management, Union University, Belgrade (Serbia)
- Prof. Anka Trajkovska-Petkoska PhD, UKLO, Faculty of technology and technical sciences, Bitola (Macedonia)
- Prof. Predrag Trajkovic PhD, JMPNT, (Serbia)
- Prof. Lidija Tozi PhD, Faculty of Pharmacy, Ss. Cyril and Methodius University, Skopje (Macedonia)
- Prof. Bistra Angelovska, Faculty of Medicine, University "Goce Delcev", Shtip (Macedonia)
- Prof. Misho Hristovski PhD, Faculty of Veterinary Medicine, Ss. Cyril and Methodius University, Skopje (Macedonia)
- Prof. Jove Kekelevski PhD, Faculty of Tourism, UKLO , Bitola (Macedonia)
- Prof. Sasho Korunoski, Dean, Faculty of Tourism, UKLO, Bitola (Macedonia)
- Prof. Cvetko Andreevski, Vice rector, Faculty of Tourism, UKLO, Bitola (Macedonia)
- Prof. Margarita Koleva PhD, Dean, Faculty of Pedagogy, University Neofit Rilski, Blagoevgrad (Bulgaria)
- Prof. Aleksandar Donchev, MIT University, Faculty of Law, Skopje (Macedonia)
- Prof. Maria Kavdanska PhD, Faculty of Pedagogy, University Neofit Rilski, Blagoevgrad (Bulgaria)
- Prof. Mirjana Borota-Popovska, PhD, Centre for Management and Human Resource Development, Institute for Sociological, Political and Juridical Research, Skopje (Macedonia)
- Prof. Marija Topuzovska-Latkovic, PhD, Centre for Management and Human Resource Development, Institute for Sociological, Political and Juridical Research, Skopje (Macedonia)
- Prof. Marija Knezevic PhD, Academic, Banja Luka, (Bosnia and Herzegovina)
- Ljupco Naumovski PhD, Forum for Mobility and Research, Bitola (Macedonia)
- Prof. Oliver Iliev PhD , Faculty of Communication and IT, FON University, Skopje (Macedonia)
- Prof. Dimitrija Popovski PhD, Faculty of Sport, Ss. Cyril and Methodius University, Skopje (Macedonia)
- Prof. Yuri Doroshenko PhD, Dean, Faculty of Economics and Management, Belgorod (Russian Federation)
- Prof. Ilija Nasov PhD, Research and Development center PLASMA, Skopje (Macedonia)
- Prof. Sashko Plachkov PhD, Faculty of Pedagogy, University Neofit Rilski, Blagoevgrad (Bulgaria)
- Prof. Ivan Petkov PhD, Rector, European Polytechnic University, Pernik (Bulgaria)

**Eleventh International Scientific Conference
KNOWLEDGE IN PRACTICE
16-18 December, 2016 Bansko, Bulgaria**

- Prof. Vladimir Lazarov PhD, European Polytechnic University, Pernik (Bulgaria)
- Prof. Tosko Krstev PhD, European Polytechnic University, Pernik (Bulgaria)
- Prof. Antoanelia Hristova PhD, European Polytechnic University, Pernik (Bulgaria)
- Prof. Azra Adjajlic – Dedovic PhD, Faculty of criminology and security, Sarajevo (Bosnia & Herzegovina)
- Prof. Aleksandar Korabev, PhD, Dean, Faculty for economy and management, Saint Petersburg State Forest Technical University, Saint Petersburg (Russian Federation)
- Prof. Primoz Dolenc, PhD, Faculty of Management, Primorska University, Koper (Slovenia)
- Doc. Igor Stubelj, PhD, PhD, Faculty of Management, Primorska University, Koper (Slovenia)
- Prof. Hristo Beloev PhD, Bulgarian Academy of Science, Rector of the University of Rousse (Bulgaria)
- Prof. Branko Sotirov PhD, University of Rousse (Bulgaria)
- Prof Karl Schopf, PhD, Akademie fur wissenschaftliche forchung und studium, Wien (Austria)
- Prof. Isa Spahiju PhD, International Balkan University (Macedonia)
- Prof. Volodymyr Denysyuk, PhD, Dobrov Center for Scientific and Technological Potential and History studies at the National Academy of Sciences of Ukraine (Ukraine)
- Prof. Laste Spasovski PhD, Vocational and educational centre, Skopje (Macedonia)
- Prof. Branislav Simonovic PhD, Faculty of law, Kragujevac (Serbia)
- Prof. Dragan Kokovic PhD, University of Novi Sad, Novi Sad (Serbia)
- Prof. Sasha Kicoshev PhD, University of Novi Sad, Novi Sad (Serbia)
- Prof. Pere Tumbas PhD, Faculty of Economics , University of Novi Sad , Subotica (Serbia)
- Prof. Natalija Kirejenko PhD, Faculty For economic and Business, Institute of Entrepreneurial Activity, Minsk (Belarus)
- Prof. Zoja Katru PhD, Prorector, Euro College, Istanbul (Turkey)
- Prof. Mustafa Kacar PhD, Euro College, Istanbul (Turkey)
- Prof Evgenia Penkova-Pantaleeva PhD, UNWE -Sofia (Bulgaria)
- Prof. Nikolina Ognenska PhD, Faculty of Music, SEU - Blagoevgrad (Bulgaria)
- Prof. Tihomir Domazet PhD, President of the Croatian Institute for Finance and Accounting
- Prof. Stojan Ivanov Ivanov PhD, Faculty of Public Health and Sport, SWU Neofit Rilski, Blagoevgrad (Bulgaria)
- Maja Lubenova Cholakova PhD, Faculty of Public Health and Sport, SWU Neofit Rilski, Blagoevgrad (Bulgaria)
- Daniela Ivanova Popova PhD, Faculty of Public Health and Sport, SWU Neofit Rilski, Blagoevgrad (Bulgaria)
- Prof. Branimir Kampl PhD, Institute SANO, Zagreb (Croatia)
- Prof. Marina Simin PhD, College of professional studies in Management and Business Communication, Sremski Karlovci (Serbia)
- Prof. Miladin Kalinic, College of professional studies in Management and Business Communication, Sremski Karlovci (Serbia)
- Prof. Helmut Shramke PhD, former Head of the University of Vienna Reform Group (Austria)
- Prof. Ahmad Zakeri PhD, University of Wolver Hampton, (United Kingdom)
- Prof. Tzako Pantaleev PhD, NBUniversity , Sofia (Bulgaria)
- Prof. Lisen Bashkurti PhD, Global Vice President of Sun Moon University (Albania)
- Prof. Baki Koleci PhD , University Hadzi Zeka , (Kosovo)
- Prof. Ivana Jelik PhD, University of Podgorica, Faculty of Law, (MNE)
- Prof. Islam Hasani PhD, Kingston University (Bahrein)
- Prof. Rumen Valcovski PhD, Imunolab Sofia (Bulgaria)

**Eleventh International Scientific Conference
KNOWLEDGE IN PRACTICE
16-18 December, 2016 Bansko, Bulgaria**

- Prof. Jonko Kunchev PhD, University „Cernorizec Hrabar“ - Varna (Bulgaria)
- Prof. Nedjad Korajlic PhD, Faculty of criminology and security, Sarajevo (Bosnia & Herzegovina) - Prof. Alisabri Sabani PhD, Faculty of criminology and security, Sarajevo (Bosnia & Herzegovina)
- Prof. Jova Ateljevic PhD, Faculty of Economy, University of Banja Luka, (Bosnia & Herzegovina)
- Prof. Branislav Simonovic PhD, Faculty of law University of Kragujevac (Serbia)
- Doc. Tatyana Sobolieva PhD, State Higher Education Establishment Vadym Getman Kiyev National Economic University, Kiyev (Ukraine)
- Prof. Svetlana Trajkovic PhD, High School of applied professional studies, Vranje (Serbia)
- Prof. Suzana Pavlovic PhD, High health – sanitary school for professional studies, Belgrade (Serbia)
- Prof. Zorka Jugovic PhD, High health – sanitary school for professional studies, Belgrade (Serbia)
- Prof. Dragan Marinkovic PhD, High health – sanitary school for professional studies, Belgrade (Serbia)
- Prof. Dusan Ristic, PhD Emeritus – Faculty of Management, Sremski Karlovci (Serbia)
- Prof. Rumen Stefanov, PhD, Dean, Faculty of public health, Medical University of Plovdiv (Bulgaria)
- Prof. Stojna Ristevska PhD, Dean, High Medicine School, Bitola, (Macedonia)
- Prof. Snezana Stoilova, PhD, High Medicine School, Bitola, (Macedonia)
- Prof. Lence Mircevska PhD, High Medicine School, Bitola, (Macedonia)
- Prof. Dzulijana Tomovska, PhD, Dean, Faculty of Biotechnical sciences, Bitola(Macedonia)
- Prof. Mitre Stojanovski PhD, Faculty of Biotechnical sciences, Bitola (Macedonia)
- Prof. Ljupce Kocovski PhD, Faculty of Biotechnical sciences, Bitola (Macedonia)
- Prof. Vasil Zecev PhD, College of tourism, Blagoevgrad (Bulgaria)
- Prof. Nikola Bozkov PhD, College of tourism, Blagoevgrad (Bulgaria)
- Prof. Vasil Pehlivanov PhD, College of tourism, Blagoevgrad (Bulgaria)
- Prof. Oliver Dimitrijevic PhD, High medicine school for professional studies “Hipokrat”, Bujanovac (Serbia)
- Prof. Erzika Antic PhD, High medicine school for professional studies “Hipokrat”, Bujanovac (Serbia)
- Prof. Jelena Stojanovic PhD, High medicine school for professional studies “Hipokrat”, Bujanovac (Serbia)
- Prof. Georgi Georgiev PhD, National Military University “Vasil Levski”, Veliko Trnovo (Bulgaria)
- Prof. Miodrag Smelcerovic PhD, High medicine school for professional studies “Hipokrat”, Bujanovac (Serbia)
- Doc. Ana Dzumalieva PhD, South-West University “Neofit Rilski”, Blagoevgrad (Bulgaria)
- Doc. Marija Kostić PhD, Faculty of Hotel Management and Tourism, Vrnjačka Banja (Serbia)
- Doc. Sandra Živanović PhD, Faculty of Hotel Management and Tourism, Vrnjačka Banja (Serbia)
- Doc. Snežana Milićević PhD, Faculty of Hotel Management and Tourism, Vrnjačka Banja (Serbia)
- Doc. Nebojsa Pavlovic PhD, Faculty of Hotel Management and Tourism, Vrnjačka Banja (Serbia)
- Prof. Kamal Al-Nakib PhD, College of Business Administration Department, Kingdom University (Bahrain)
- Prof. Venus Del Rosario PhD, Arab Open University (Philippines)
- Prof. Nishad M. Navaz PhD, Kingdom University (India)

Eleventh International Scientific Conference
KNOWLEDGE IN PRACTICE
16-18 December, 2016 Bansko, Bulgaria

Eleventh International Scientific Conference
KNOWLEDGE IN PRACTICE
16-18 December, 2016 Bansko, Bulgaria

ORGANIZING COMMITTEE

- Robert Dimitrovski PhD, Faculty of Management, MIT University, Skopje (Macedonia)
- Venelin Terziev PhD, University of Rousse (Bulgaria)
- Maria Kavdanska PhD, Faculty of Pedagogy, South West University Neofit Rilski, Blagoevgrad (Bulgaria)
- Snežana Milićević PhD, Faculty of Hotel Management and Tourism, Vrnjačka Banja (Serbia)
- Sinisa Zaric, PhD, Faculty of Economics, University of Belgrade (Serbia)
- Evdokia Petkova, South West University “Neofit Rilski”, Blagoevgrad (Bulgaria)
- Marios Miltiadou, PhD, Aristotle University of Thessaloniki (Greece)
- Azra Adjajlic – Dedovic PhD, Faculty of criminology and security, Sarajevo (Bosnia & Herzegovina)
- Misho Hristovski PhD, Faculty of Veterinary Medicine, Ss. Cyril and Methodius University, Skopje (Macedonia)
- Ana Dzumalieva PhD, South-West University “Neofit Rilski”, Blagoevgrad (Bulgaria)
- Georgi Georgiev PhD, National Military University “Vasil Levski”, Veliko Tarnovo (Bulgaria)
- Isa Spahiu PhD, International Balkan University (Macedonia)
- Suzana Samarxiu, PhD, University “Aleksandar Moisiu”, Durres (Albania)
- Violeta Dimova, PhD, University “Goce Delcev”, Stip (Macedonia)
- Mirjana Borota – Popovska, Centre for Management and Human Resource Development, Institute for Sociological, Political and Juridical Research, Skopje (Macedonia)
- Izet Zeqiri, PhD, South East European University, Tetovo (Skopje)
- Ekaterina Arabska, PhD, Vasil Levski National Military University, Veliko Tarnovo (Bulgaria)
- Nebojsa Cvetanovski, PhD, MIT University, Skopje (Macedonia)
- Rumen Valcovski PhD, Imunolab Sofia (Bulgaria)
- Miladin Kalinic, College of professional studies in Management and Business Communication, Sremski Karlovci (Serbia)

Eleventh International Scientific Conference
KNOWLEDGE IN PRACTICE
16-18 December, 2016 Bansko, Bulgaria

Contents

CONTEMPORARY KNOWLEDGE MANAGEMENT	19
Paul Sergius Koku, Ph.D	19
EMPLOYEES ATTITUDES AND EXPECTATION OF YOUNG PROFESSIONALS IN BULGARIA (AN EMPIRICAL SURVEY).....	23
Todor Krastevich, Ph.D	23
DEVELOPMENT OF SME'S FOR REDUCING UNEMPLOYMENT IN THE REPUBLIC OF MACEDONIA	33
Robert Dimitrovski, PhD	33
Venelin Terziev, PhD.....	33
Laste Spasovski, PhD.....	33
Liljana Pushova, MSc	33
DISCUSSING ORGANIC PRODUCTION IN THE CONTEXT OF SUSTAINABLE DEVELOPMENT	41
Venelin Terziev,.....	41
INQUIRY-BASED SCIENCE EDUCATION (IBSE) - GOOD PRACTICES	47
Dragomir Marchev Ph.D.....	47
Nataliya Pavlova Dr.Sc	47
Svetlana Nedelcheva Ph.D.....	47
INTRODUCING A CREDIT SYSTEM IN VOCATIONAL EDUCATION AND TRAINING	53
Laste Spasovski, Ph.D.....	53
Robert Dimitrovski, PhD	53
Liljana Pushova, MSc	53
METHODOLOGY ROIT - ASSESSMENT TOOLS FOR PRACTICAL APPLICATION OF THE KNOWLEDGE AND SKILLS PARTICIPATION OF UNEMPLOYED PEOPLE IN VOCATIONAL TRAINING COURSES.....	61
Kamelia Petkova, PhD	61
KNOWLEDGE AS A FACTOR OF ENDOGENEOUS GROWTH.....	69
Slobodan Cvetanović, Ph.D	69
Danijela Despotović, Ph.D.....	69
PARAMETERS OF THE MANAGEMENT CULTURE AND COMPETENCES OF THE ADULT EDUCATION MANAGERS	75
Viara Gyurova, DrSc	75
KNOWLEDGE IN EU DEVELOPMENT STRATEGIES	83
Jovan Bazic, Ph.D	83
Mirjana Knezevic, Ph.D.....	83
THE IMPORTANCE OF MANAGEMENT IN THE DUAL SYSTEM EDUCATION	89
Semrija Smailović	89
Elma E Zukorlić	89
DECISION THEORIES AND THEIR IMPLICATIONS: UNDERSTANDING THE DYNAMICS OF DECISION-MAKING.....	95
Juliana Osmani, Ph.D.....	95
ON THE AMENDMENTS TO THE INTERNATIONAL FINANCIAL REPORTING STANDARDS RELATING TO THE FINANCIAL REPORTING OF FINANCIAL ASSETS	103
Radka Andasarova, PhD	103

Eleventh International Scientific Conference
KNOWLEDGE IN PRACTICE
16-18 December, 2016 Bansko, Bulgaria

GOVERNMENT EXPENDITURES AND ECONOMIC GROWTH: AN EMPIRICAL EVIDENCE FOR WESTERN BALKAN COUNTRIES	109
Luljeta Sadiku	109
Liza Alili Sulejmani	109
Snezana Bilic	109
SOURCES OF FINANCING MARKETING STRATEGIES OF LARGE BH EXPORTERS	115
Veldin Ovcina, PhD	115
Armina Hubana, PhD	115
THE CONNECTION OF CORPORATE GOVERNANCE AND FINANCIAL RESULTS ACHIEVED WITH THE STATED AUDIT OPINION ON THE FINANCIAL STATEMENTS	121
Janka Dimitrova	121
Krume Nikoloski	121
Emilija Miteva-Kacarski	121
MODERN TRENDS IN VOCATIONAL EDUCATION AND TRAINING IN THE WORLD AND US	129
Laste Spasovski, Ph.D	129
Robert Dimitrovski, PhD	129
Liljana Pushova, MSc	129
DEVELOPMENT OF WOMEN ENTREPRENEURSHIP AND EDUCATION OF WOMEN ENTREPRENEURS	135
Maja Vrbanac	135
Ivana Stošić	135
Goca Jovanović	135
IMPLEMENTATION OF COMMUNICATION TECHNOLOGIES EXPRESSED BY E-BUSINESS IN ENTREPRENEURSHIP IN REPUBLIC OF MACEDONIA	141
Mihajlovski Goran Ph.D	141
Dojcinovski Trajce Ph.D	141
Bojkovska Katerina Ph.D	141
Jankulovski Nikolce Ph.D	141
INNOVATIVE TECHNOLOGIES IN EDUCATION AS MOTIVATION MECHNISM	147
Evdokiya Petkova, PhD	147
SIGNIFICANCE AND ROLE OF QUALITY STANDARDS OF TEXTBOOK AS A FACTOR IN BUILDING KNOWLEDGE	153
Snežana Perišić	153
SYSTEMATIZATION OF STUDENTS' KNOWLEDGE ON THE AMBIENT WORLD THROUGH MIND MAPS	159
Snezhana Lazarova PhD	159
STUDENT'S DEVELOPMENT FOR PRACTICAL AND LABORATORY SKILLS DURING EXPERIMENTATION	163
Lorena Kelo	163
Esmeralda Gulqani	163
Sotiraq Marko	163
KNOWLEDGE IN PRACTICE - ESP IN SPORTS SCIENCES AND E-LEARNING	169
Danica Pirsl, PhD	169

Eleventh International Scientific Conference
KNOWLEDGE IN PRACTICE
16-18 December, 2016 Bansko, Bulgaria

OFFSHORING AND OUTSOURCING IN CENTRAL AND EASTERN EUROPE: OPPORTUNITIES AND PERSPECTIVES	175
Yordan Ivanov	175
CAUSES FOR THE OCCURRENCE OF REVOLUTIONS.....	183
Mitko Kotovcevski, PhD	183
Suzana Kotovcevska, PhD	183
MODERN CHALLENGES FOR THE MARITIME SECURITY OF THE REPUBLIC OF BULGARIA	191
Vyara Zhekova, PhD.....	191
Sabin Sabev, PhD.....	191
FUNCTIONALITY OF THE SYSTEM OF PROTECTION AND RESCUE IN FLOOD MANAGEMENT IN THE SKOPJE REGION IN 2016	199
Mende Solunchevski, Ph.D.....	199
Maja Timovska, Ph.D	199
PRIORITIZATION OF COMMUNICATION IN SITUATION OF CRISIS	207
Svetoslava Kovatcheva, Ph.D	207
THE IMPORTANCE OF ORGANIZATIONAL LEARNING AND KNOWLEDGE TRANSFER FOR EFFICIENT DEFENCE AND SECURITY SYSTEM.....	213
Gjorgji Veljovski, M.Sc	213
Metodija Dojchinovski, Ph.D.....	213
THE ROLE OF KNOWLEDGE IN DISASTER RISK REDUCTION	221
Maja Timovska, PhD	221
Metodija Dojcinovski, PhD	221
THE ROLE OF RELIGION IN EUROPEAN INTEGRATIONS – A CASE OF SERBIA ..	227
Mile Rakic.....	227
Hatidja Berisa.....	227
INFORMATION PROTECTION STANDARDS AND SECURITY RISKS IN INFORMATION AND COMMUNICATION SYSTEMS: EXPERIENCES FROM THE REPUBLIC OF SERBIA	233
Nemanja Deretić	233
Dejan Obućinski.....	233
COMPARATIVE-HISTORICAL ANALYSIS OF THE STUDY OF REVOLUTION	241
Suzana Kotovcevska PhD	241
Mitko Kotovcevski PhD	241
CAUSAL RELATIONS IN EDUCATION BETWEEN SOCIAL AND ACADEMIC CORRUPTION FROM THE ASPECT OF THE ROLE OF EDUCATION AS A KEY PRECONDITION FOR THE DEVELOPMENT AND PROGRESS OF SOCIETY	249
Mersad Mujević, PhD	249
Safet Hoxha, PhD.....	249
LAW REGULATIVE FOR INTERNATIONAL TRADE ARBITRATION IN THE REPUBLIC OF MACEDONIA.....	257
Risto Rechkoski, Ph.D	257
Nikola Mickovski, Ph.D	257
ANALYSIS OF THE BULGARIAN CANNING ENTERPRISES' REVENUES	265
Rositsa Ivanova, Ph.D.....	265
ANALITICAL REWIEW OF NATIONAL PUBLIC HEALTH SYSTEM IN USA	271
Igor Tanturovski PhD	271

Eleventh International Scientific Conference
KNOWLEDGE IN PRACTICE
16-18 December, 2016 Bansko, Bulgaria

DEVELOPMENT OF PROTOCOLS FOR DUTIES OF THE NURSE IN INTENSIVE CARE UNITS AND EVALUATION THE EFFECTIVENESS OF THEM	281
Valentina Lalova.....	281
Gergana Petrova.....	281
OFTALMOPATIA BILATERALIS AS UNUSUAL PRESENTATION OF A LONG TERM LOCALIZED HODGKIN'S LYMPHOMA	287
Irina Panovska-Stavridis	287
Liljana Hadzi-Pecova.....	287
Slavco Tosev.....	287
Marija Popova-Labacevska.....	287
EVALUATAION OF THE DIABETIC FOOT – WHY, WHEN AND HOW?	293
Slavcho Toshev.....	293
Lujza Gruева.....	293
Daniela Chaparovska	293
Irina Panovska.....	293
ON INTEGRATION - ACTUAL QUESTIONS, CHALLENGES AND TENDENCIES	299
Silvia Tzvetkova, Ph.D	299
Vihra Stoyanova.....	299
Petkana Hristova, Ph.D	299
Zoya Museva.....	299
ALGORITHM OF FUNCTIONAL RECOVERY AFTER ALOPLASTICA OF THE HIP JOINT	307
Hristo Georgiev Atanasov, PhD.....	307
COXARTHROSIS AS UNDERLYING DISEASE IN PATIENTS WITH PHYSIOTHERAPY AFTER ALLOPLASTICA OF THE HIP JOINT FRACTURE	311
Hristo Georgiev Atanasov, PhD.....	311
ASPECTS OF THE RESTORATION OF HARD DENTAL TEXTURE WITH VENEERS	315
Svetozar Yankov.....	315
Svetoslav Slavov.....	315
SERIOUS GAMES – INNOVATIVE APPROACH FOR SCREENING AND REHABILITATION OF COGNITIVE IMPAIRMENT	319
Antonia Yaneva	319
Nonka Mateva.....	319
PERSPECTIVES FOR APPLICATIONS OF NANOTECHNOLOGY AND NANOMATERIALS IN MEDICINE	323
Vaso Taleski.....	323
Milka Zdravkovska	323
Liljana Simjanovska.....	323
OPINION OF EMPLOYEES FROM MEDICAL UNIVERSITY OF PLOVDIV ON ASSURANCE OF OCCUPATIONAL SAFETY AND JOB SATISFACTION – PRELIMINARY RESULTS.....	327
Rositsa Dimova, PhD	327
Mariya Pavlova	327
THE ART OF COMMUNICATION IN RESOLVING CONFLICTS IN THE PROCESS OF EDUCATION AND TRAINING OF HEALTH CARE SPECIALISTS	331
Petya Kasnakova, PhD	331

Eleventh International Scientific Conference
KNOWLEDGE IN PRACTICE
16-18 December, 2016 Bansko, Bulgaria

GAMING ACTIVITY OF PUPILS WITH SPECIAL EDUCATIONAL NEEDS IN ORDINARY EDUCATIONAL ENVIRONMENT	337
Rayna Stoycheva, PhD.....	337
RISK BEHAVIOUR FACTORS AMONG STUDENTS AT THE AGE OF 14 – 18 YEARS IN RUSSE REGION.....	343
Nikola Sabev, Ph. D.....	343
TRAINING IN CLINICAL IMMUNOLOGY AS A NECESSITY IN BACHELOR CURRICULUM OF MEDICAL LABORATORY ASSISTANT	349
Rumyana Lokova	349
Pavlina Teneva.....	349
Krasimira Halacheva.....	349
TRAINING IN PATHOLOGY IN MEDICAL UNIVERSITY – PLOVDIV THROUGH THE EYES OF THE STUDENTS – 30 YEARS OF EVOLUTION OR STAGNATION? ..	353
Iliya Bivolarski.....	353
Desislava Bozhkova.....	353
Vanina Mihaylova.....	353
THE EDUCATIONAL FUNCTION OF CULTURAL COMMUNITY CENTER	359
Dinko Gospodinov, PhD	359
CHOICE OF CONTENTS OF LITERATURE IN PRIMARY AND SECONDARY EDUCATION EDUCATION – AN IMPORTANT ELEMENT AND PARADIGM IN THE EDUCATIONAL CURRICULUM.....	365
Violeta Dimova, Ph.D	365
Snezana Kirova M.A.....	365
Mahmut Celik, Ph.D	365
REAL, IDEAL AND OUGHT SELF-CONCEPTS IN RELATION TO MEANING IN LIFE, REALITY AND SELF-DETACHMENT	371
Margarita Bakracheva, Ph.D	371
Manol Manolov.....	371
“BABAM ÖĞRETMENDİ“THE STORY BY LÜTFÜ SEYFULLAH TELLS THE IMPORTANCE AND TEACHINGS OF THE GRANDFATHER IN THE FAMILY	379
Mahmut Celik, PhD	379
Alirami Ibraimi, M.Sc	379
Imer Yusufi, M.Sc.....	379
PHONETICAL CHARACTERISTICS OF OHRİD TURKİSH DIALECT	385
Aktan Ago, PhD	385
LYRICS ELEMENTS IN THE EDİRNE FOLK SONGS WHICH ARE LOCATED IN THE TRT REPERTOIRE	395
Yavuz Köktan, PhD	395
POEMS FROM THE YUGOSLAVIAN'S POET FETTAH RAUF THREE POETS IN TURKEY:MEHMED ÂKİF-YAHYA KEMÂL-NECİP FAZİL.....	403
Nazlı Râna Gürel Ph.D	403
Mahmut Çelik Ph.D	403
Zeki Gürel Ph.D	403
TURKISH EDUCATION AND TEACHING IN BALCAN COUNTRIES	413
Necati Demir Ph.D	413
OPTIMIZATION OF SYSTEMS FOR MONITORING AND DISCLOSURE OF POPULATION IN RADIOACTIVE POLLUTION OF THE ENVIRONMENT.....	423

Eleventh International Scientific Conference
KNOWLEDGE IN PRACTICE
16-18 December, 2016 Bansko, Bulgaria

Nikolay Dolchinkov	423
ISOLATION OF OIL FROM WHITE MUSTARD (<i>SINAPIS ALBA L.</i>) SEEDS BY	
ULTRASOUND-ASSISTED EXTRACTION	431
Martin Stojchevski	431
Aleksandar Stavrov	431
Magdalena Petrovski	431
Radoslav Grujic	431
Stefan Kuvendziev	431
Mirko Marinkovski	431
Kiril Lisichkov	431
LEAD AND CADMIUM IN APRICOTS AND PEACHES FROM AREAS OF VELES ..	
Gorica Pavlovska, Ph.D	439
Vezirka Jankuloska, Msc	439
Viktoria Stamatovska, Ph.D	439
MICROBIOLOGICAL ANALYSIS OF THE GUT CONTENT IN FISH FROM THE	
FISHPOND OF „LUKOVO“	445
Katerina Belichovska, Ph.D	445
Daniela Belichovska, Ph.D	445
Zlatko Pejkovski, Ph.D	445
Zora Uzunoska, Ph.D	445
Suzana Duraku, Ph.D	445
SELECTION ON NONIONIC SURFACTANTS IN THE DECONTAMINATION	
SOLUTION	451
Nikolai Padarev PhD	451
IMPACT OF GENETICALLY MODIFIED FOOD (GMOs) ON THE TOURIST	
ATTRACTIVENESS OF THE HOTELS - TERMS AND ACCESS TO THE GMO IN	
HOTELS WITH 4 STARS IN OHRID	457
Daniela Koteska Lozanoska	457
HYDROPOWER PLANT AS FUTURE OF RENEWABLE SOURCE OF ENERGY ..	
Ivana Stošić, M.Sc.	465
Jasmina Perišić, M.Sc.	465
Marina Milovanović, Ph.D.	465
Gorica Ljubenov, Ph.D.	465
Maja Vrbanac, M.Sc.	465
Miodrag Šmelcerović Ph.D.	465
THE FUNCTION OF THE ECOLOGICAL EDUCATION IN THE PROTECTION AND	
IMPROVEMENT OF THE ENVIRONMENT	471
Lulzime Lutfiu Kadriu, Ph.D	471
THE ROLE OF TRANSBOUNDARY PROTECTED AREAS IN PROTECTION AND	
MANAGEMENT OF SHARED ECOSYSTEMS (OHRID -PRESPA CASE).....	477
Ardiana Mici	477
CONDITION OF THE DYNAMIC HOMEOSTASIS AT COWS RAISED IN TWO TYPES	
OF BUILDINGS	485
Hristo Hristev	485
Angel Angelov	485

**THE CONNECTION OF CORPORATE GOVERNANCE AND FINANCIAL
RESULTS ACHIEVED WITH THE STATED AUDIT OPINION ON THE
FINANCIAL STATEMENTS**

Janka Dimitrova

"Goce Delcev" University-Stip, Republic of Macedonia janka.dimitrova@ugd.edu.mk

Krume Nikoloski

"Goce Delcev" University-Stip, Republic of Macedonia krume.nikoloski@ugd.edu.mk

Emilija Miteva-Kacarski

"Goce Delcev" University-Stip, Republic of Macedonia emilija.miteva@ugd.edu.mk

Abstract: Corporate governance, in the broadest sense, refers to the way of establishing an interest's balance that exists between different persons and entities. It marks the system by defining and achieving objectives, assesses the risks and selected ways to achieve good performance through the standardization process, which is based on the principles of accountability, transparency and control in decision making and daily operations and reporting conditions in the company. The company condition expressed in figures and indicators presented in the financial statements which are an integral part accounting policies and explanatory notes. Reliability and transparency of the information contained in the financial statements are the basis for decisions by all stakeholders related to the company. With the audit, raises the credibility of the financial statements and based on the expressed audit opinions build the confidence of stakeholders in the company.

Good corporate governance contributes to sustainable economic development by enhancing the performance of companies and their access to external sources of capital. It increases the profitability of companies and enables faster growth. Therefore, the paper presented research the connection between corporate governance and the financial results expressed audit opinions on the financial statements in the Republic of Macedonia, by analyzing the actual financial results (profit / loss) presented in the financial statements and expressed audit opinion in the audit reports, 100 companies listed on the Macedonian stock exchange. This paper is a continuation of the paper entitled "Corporate governance and financial reporting in the country in light of the reports of the independent auditors," published in the Journal of Economic Development No.3 / 2016, Institute of Economics - Skopje, prepared within the project "The impact of quality financial reporting and corporate governance on the efficiency of investment and capital market in the Republic of Macedonia ", supported by the University Goce Delchev Stip.

Keywords: company, corporate governance, financial results, audit opinion

**ПОВРЗАНОСТА НА КОРПОРАТИВНОТО УПРАВУВАЊЕ И ОСТВАРЕНИТЕ
ФИНАНСИСКИ РЕЗУЛТАТИ СО ИЗРАЗЕНИТЕ РЕВИЗОРСКИ МИСЛЕЊА ЗА
ФИНАНСИСКИТЕ ИЗВЕШТАИ**

Јанка Димитрова

Универзитет "Гоце Делчев" Штип, Република Македонија janka.dimitrova@ugd.edu.mk

Круме Николоски

Универзитет "Гоце Делчев" Штип, Република Македонија krume.nikoloski@ugd.edu.mk

Емилија Митева-Кацарски

Универзитет "Гоце Делчев" Штип, Република Македонија emilija.miteva@ugd.edu.mk

Резиме: Корпоративното управување, во најшироката смисла, се однесува на начинот на кој се воспоставува рамнотежа на интересите што постојат помеѓу различни лица и ентитети. Со него се означува системот преку кој се дефинираат и постигнуват целите, се проценуваат ризиците и се одбираат начини за остварување на добри перформанси преку стандардизација на процесите, која се заснова врз принципите на одговорност, транспарентност и контрола во одлучувањето, секојдневното работење и известувањето за состојбите во компанијата. Состојбата на компанијата изразена низ бројки и показатели, се презентира во финансиските извештаи во чиј составен дел се применетите сметководствени политики и објаснувачките белешки. Веродостојноста и транспарентноста на информациите содржани во финансиските извештаи се основа за донесување на одлуките од страна на

Eleventh International Scientific Conference
KNOWLEDGE IN PRACTICE
16-18 December, 2016 Bansko, Bulgaria

сите стекхолдери во врска со компанијата. Со ревизијата, се подига кредитабилитетот на финансиските извештаи и врз основа на изразеното мислење на равизорот се гради довербата на стекхолдерите за компанијата.

Доброто корпоративно управување придонесува за одржлив економски развој преку подобрување на перформансите на компаниите и на нивниот пристап кон надворешни извори на капитал. Тоа ја зголемува профитабилноста на компаниите и овозможува побрз раст. Токму затоа, во трудот е презентирано истражување за поврзаноста на корпоративното управување и остварените финансиски резултати со изразените ревизорски мислења за финансиските извештаи во Република Македонија. Заклучоците на трудот ќе бидат изведени преку анализа на остварените финансиски резултати (добивка/загуба) презентирани во финансиските извештаи и изразеното ревизорско мислење во ревизорските извештаи, на 100 компании котирани на Македонската берза. Трудот претставува продолжување на трудот со наслов “Корпоративното управување и финансиското известување во Република Македонија низ призмата на извештаите на независните ревизори”, објавен во списанието Economic Development No.3/2016, на Економски Институт Скопје, изработен во рамките на проектот “Влијанието на квалитетното финансиско известување и корпоративно управување врз ефикасноста на инвестициите и пазарот на капитал во РМ”, поддржан од Универзитет Гоце Делчев Штип.

Клучни зборови: компанија, корпоративно управување, финансиски резултат, ревизорско мислење,

1. ВОВЕД

Доброто корпоративно управување, денес се смета за основен предуслов за создавање на атрактивна инвестициска клима, којашто се карактеризира со конкурентски ориентирани компании и ефикасни финансиски пазари. Практиките за добро корпоративно управување се основа на здрав, конкурентен бизнис што натаму води кон одржлив економски развој и отворање на работни места.

Корпоративното управување може да претставува битна детерминанта во дистрибуцијата на економската моќ поради својата улога во реформите што ги наметнуваат одделните политички елити. Имено, во некои програми се заштитуваат интересите на акционерите, додека во други заштитата на интересите на вработените и на пошироката општествена заедница, а трети соодветно значење им даваат на двата аспекти. Овие гледања се формираат зависно од историскиот развој, социјалниот момент или припадност на одреден правен систем.

Доброто корпоративно управување се заснова на принципите на транспарентност, пристрасност, ефикасност, навременост, целосност и точност на информациите на сите нивоа. Високото ниво на транспарентност во компаниите им обезбедува на инвеститорите увид во деловните операции и финансиските податоци, согласно со Законот за трговски друштва и Законот за хартии од вредност. Во современото менаџмент опкружување, корпоративното управување станува најзначаен критериум при донесување на инвестициски одлуки од страна на инвеститорите и одржување на конкурентска предност на пазарот.

Почитување и добра примена на правилата на корпоративно управување, може да предизвика позитивни ефекти врз профитабилноста на компанијата, зголемување и забрзување на нејзиниот раст и развој, а исто така може да влијае и во подобрувањето на нејзиниот пристап до финансиски средства на домашниот и меѓународниот пазар на капитал. Со воведување и почитување на добро корпоративно управување се доаѓа до минимизирање на постоечките конфликти помеѓу целите и интересите на различни засегнати страни. Мошне значајна карактеристика која и се пропишува на една компанија со добро корпоративно управување е посветеноста да одржува висок степен на транспарентност или пак со други зборови обелоденување на податоци за компаниите. Значењето кое му се посветува за успешно корпоративно управување, произлегува пред се од значајната улога која компаниите ја остваруваат во финансискиот и целокупен економски систем на една земја.

Примената на принципите на корпоративно управување, подразбира компанијата да има: јасна организациска структура со дефинирани права и одговорности на членовите на органите на надзор и управување и другите вработени, контрола на ризиците, транспарентна управувачка структура како и ефективен систем на надзор и внатрешна контрола. Во склад со принципите, рамката на корпоративното управување треба да се промовира со транспарентно и ефикасно стопанство, да биде во коресподенција со сопственичките права и да кореспондира во поделба на одговорностите помеѓу различни надзорни и регулативни органи како и органи за спроведување на законот.

Со воспоставување на успешен систем на поставување на цели како и нивно остварување, донесувањето на одлуки и нивно соодветно следење при извршувањето, се гради добра структура на односи и процеси,

а со самото тоа и добра структура на корпоративно управување. Бројни се факторите кои и во пракса влијаат на постигнатиот квалитет на управување во една компанија. Истовремено околностите кои влијаат на тие фактори постојано се менуваат и развиваат, се јавува потреба од нови. Компаниите кои се стремат и го одржуваат високиот степен за добро корпоративно управување, ги почитуваат поставените принципи, создаваат дополнителни вредности а во исто време создаваат и систем на одговорност и контрола коишто се соодветни на преземениот ризик. Она кон кое што се стремат компаниите во тој процес е постојаното унапредување и надградување на постоечкиот механизам на управување и зајакнување на степенот на заштита со која се гарантира остварување на принципи на корпоративно управување во пракса.

2. ВЛИЈАНИЕТО НА КВАЛИТЕТНОТО ФИНАНСИСКО ИЗВЕСТУВАЊЕ И КОРПОРАТИВНОТО УПРАВУВАЊЕ ВРЗ ЕФИКАСНОСТА НА ИНВЕСТИЦИИТЕ И ПАЗАРОТ НА КАПИТАЛ

Тргнувајќи од фактот дека информациите во финансиските извештаи се основа за инвестиционите одлуки на сите стекхолдери, истите треба да бидат навремени, објективни и точно обелоденети. Токму ваквите информации, преку кои во периодот на транзиција се настојуваше да се презентира една многу пооптимистичка слика за работењето на компаниите во однос на нивната реална финансиска состојба и успешност, претставуваа и се уште претставуваат сериозна пречка во градењето на довербата на инвеститорите во финансиското известување на компаниите, а како логична последица и една од поважните причини за ниското ниво на развиеност на пазарот на капитал во Република Македонија.

Финансиското известување ја остварува својата цел - креирање на веродостојни, транспарентни, објективни и споредливи финансиски извештаи, кои содржат информации релевантни за донесување на ефикасни инвестициски одлуки, само во услови на добро балансиран, функционален систем на корпоративно управување. Всушност, корпоративното управување претставува процес на водење, администрирање и насочување на работењето на компанијата, преку ефикасно искористување на расположивите ресурси за остварување на дефинираните цели и максимално можни позитивни финансиски резултати.

Дали информациите презентирани во финансиските извештаи не содржат материјално значајни пропусти и грешки, се потврдува со извештајот на независниот ревизор, со што се подига кредитibilitетот и довербата во финансиските извештаи. Остварените финансиски резултати презентирани во финансиските извештаи, мислењето на ревизорот за веродостојноста на информациите презентирани во финансиските извештаи, како и транспарентното објавување на сите ценовно чувствителни информации за работењето на компанијата се основа за донесување на инвестициски одлуки. Развојот на пазарот на капитал во една земја и неговото ефикасно функционирање е детерминиран од довербата на инвеститорите во квалитетот на финансиското известување и корпоративното управување.

3. ПОВРЗАНОСТА НА КОРПОРАТИВНОТО УПРАВУВАЊЕ И ОСТВАРЕНИТЕ ФИНАНСИСКИ РЕЗУЛТАТИ СО ИЗРАЗЕНИТЕ РЕВИЗОРСКИ МИСЛЕЊА ЗА ФИНАНСИСКИТЕ ИЗВЕШТАИ

Основна цел на оваа истражување е да се утврди поврзаноста на корпоративното управување и остварените финансиски резултати со изразените ревизорски мислења за финансиските извештаи во Република Македонија. Главната претпоставка е дека компаниите кои преферираат односно воспоставуваат стил на добро корпоративно управување кое се заснова на принципите на транспарентност, пристрасност, ефикасност, навременост, целосност и точност на информациите на сите нивоа, може да придонесе позитивни ефекти врз профитабилноста на компанијата, зголемување и забрзување на нејзиниот раст и развој, и потврдување на доброто корпоративно управување со позитивно односно мислење без резерва во извештајот на независниот ревизор за презентираните информации во финансиските извештаи.

За таа цел направена е анализа на остварените финансиски резултати (добивка/загуба) презентирани во финансиските извештаи и изразеното ревизорско мислење во ревизорските извештаи, на 100 компании котирани на Македонската берза, за 2013 и 2014 година.

Од анализирани 100 компании, 93 се од стопанскиот и 7 од банкарскиот сектор.

Во текот на 2013 и 2014 година, анализираните 100 компании оствариле финансиски резултати како што е прикажано во наредната tabela:

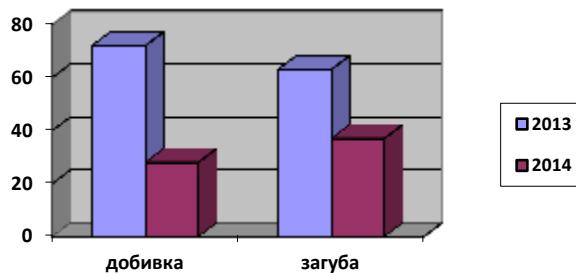
**Eleventh International Scientific Conference
KNOWLEDGE IN PRACTICE
16-18 December, 2016 Bansko, Bulgaria**

Табела 1. Остварени финансиски резултати во текот на 2013 и 2014 година

Опис	2013	2014	% на промена 2014/2013
добивка	72	63	87,5
загуба	28	37	137
Вкупно	100	100	

Графикон 1. Остварени финансиски резултати во текот на 2013 и 2014 година

Од анализираните 100 компании, во текот на 2013 година 72% оствариле позитивни финансиски резултати (добивка) а 28% негативни финансиски резултати, додека во 2014 година добивка искажале 63% а загуба 37% од анализираните компании. Карактеристично е да се напомене дека и во двете години, финансиските резултати кај сите 7 банки се позитивни, што наведува на заклучок дека финансискиот сектор во Република Македонија е добро етаблиран и кадровски екипиран за да имплементира добро корпоративно управување.

Од аспект на анализираните извештаи на независниот ревизор, во деловните 2013 и 2014 година, идентификувани се следните видови мислења:

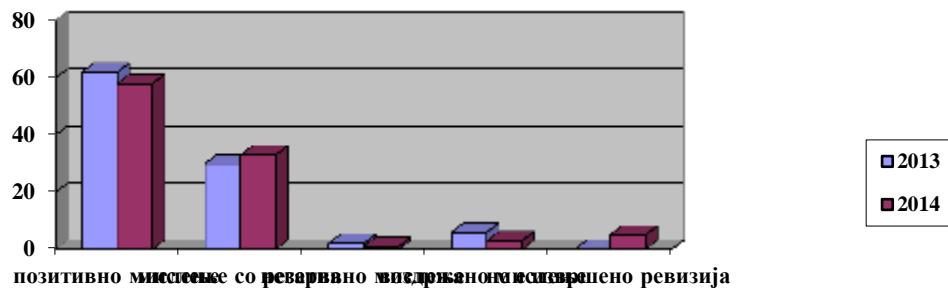
- позитивно мислење (мислење без резерва)
- мислење со резерва
- негативно мислење
- воздржување од давање мислење
- не е извршена ревизија

Изразените мислења се анализирани по сектори и по основите за изразување на квалификувано мислење.

Табела 2. Видови мислења

видови мислења	2013	2014	% на промена 2014/2013
позитивно мислење	62	58	93,5
мислење со резерва	30	33	110
негативно мислење	2	1	50
воздржување од давање мислење	6	3	50
не се објавени ревизорски извештаи	0	5	
Вкупно	100	100	

Графикон 2. Видови мислења

Од вкупно анализираните 100 компании, мислењата за финансиските извештаи се како што следува:

- позитивни мислења на 62 компанији во 2013 година и 58 компанији во 2014 година, при што е забележлив пад од 6,45%
- мислење со резерва на 30 компанији во 2013 година и 33 компанији во 2014 година, при што е забележливо зголемување за 10%
- негативно мислење на 2 компанији во 2013 година и 1 компанија во 2014 година, при што е забележлив пад од 50%
- воздржување од давање мислење на 6 компанији во 2013 година и 3 компанији во 2014 година, при што е забележлив пад од 50%
- не е извршена ревизија на 5 компанији во 2014 година.

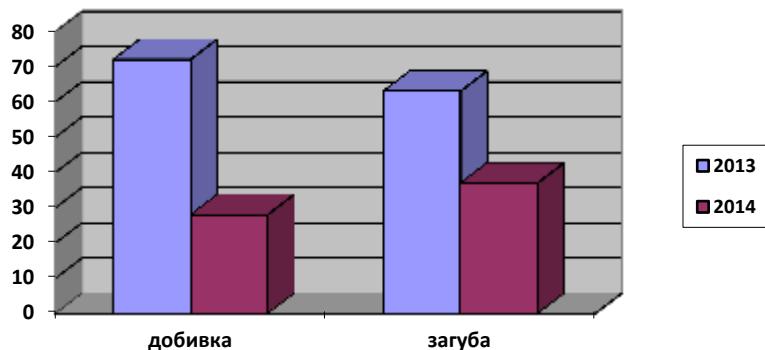
Значајно е да се нагласи дека кај банкарскиот сектор сите ревизорски мислења се позитивни.

Главната цел на оваа истражување е да се идентификува поврзаноста на квалитетното корпоративно управување и остварените финансиски резултати со изразените ревизорски мислења за финансиските извештаи во Република Македонија, преку анализа на остварените финансиски резултати (добивка/загуба) презентирани во финансиските извештаи и изразеното ревизорско мислење во ревизорските извештаи. Во Табела 3, се презентирани изразените ревизорски мислења и прикажаните финансиски резултати во финансиските извештаи.

Табела 3. Остварени финансиски резултати и изразени ревизорски мислења

видови мислења	2013			2014		
	вкупно	Добивка	загуба	вкупно	добивка	загуба
позитивно мислење	62	54	8	58	46	12
мислење со резерва	30	17	13	33	16	17
негативно мислење	2	0	2	1	0	1
воздржување од давање мислење	6	1	5	3	1	2
не е извршено ревизија	-	-	-	5	0	5
ВКУПНО	100	63	37	100	63	37

Графикон 3. Остварени финансиски резултати и изразени ревизорски мислења

Од презентираните податоци и графички приказ, видливо е дека:

- најголем број компании кои добиле позитивно ревизорско мислење исказале добивка од работењето и во 2013 и во 2014 година. Процентот на исказана добивка е 87% во 2013 година односно 79% во 2014 година.
- мислење со резерва добила 30% односно 33% од компаниите и процентот на исказана добивка е 57% во 2013 година односно 48% во 2014 година.
- негативно мислење добиле 2 односно 1 компанија и истите исказале загуба од работењето и во 2013 година и во 2014 година.
- воздржано мислење добиле 6 односно 3 компании, добивка исказала само по 1 компанија и во 2013 година и во 2014 година.
- во 2014 година, 5 компании не извршиле ревизија на финансиските извештаи и истите исказале загуба од работењето и имаат поведено стечајна постапка.

4. ЗАКЛУЧОК

Почитување и добра примена на правилата на корпоративно управување, придонесува за позитивни ефекти врз профитабилноста на компанијата, зголемување и забрзување на нејзиниот раст и развој, а може да влијае и во подобрувањето на нејзиниот пристап до финансиски средства на домашниот и меѓународниот пазар на капитал. Практиките за добро корпоративно управување се основа за здрав, конкурентен бизнис што натаму води кон одржлив економски развој и отворање на работни места.

Состојбата на корпоративно управување во Република Македонија, генерално, е подвижна цел и на неа треба да се работи континуирано во насока на квалитетно финансиско известување и остварување позитивни финансиски резултати од работењето во компаниите. Кај финансискиот сектор (банките), постоењето значаен квалитет и присутност на добри практики од областа на корпоративното управување се потврдува со позитивно изразените мислења на независниот ревизор за објективно презентирани информации во финансиските извештаи и остварените позитивни финансиски резултати.

Во стопанскиот сектор во Република Македонија, се уште се чувствува потребата од подобрување на организационата структура на компаниите и воведување на квалитетни контролни системи кои ќе придонесат кон квалитетно корпоративно управување, објективно и точно финансиско известување како и подобрување на резултатите од работењето.

ЛИТЕРАТУРА

- [1] Alfateh Dr. Al -Amin A/ Rahim El- Fakki, The Role of the Audit Committee in Improving the Audit Report impartiality Using Analysis of the statement of Cash Flow-Analys Study, 2013
- [2] Andrei Shleifer, RobertW.Wishny во Survey of CorporateGovernance, The Journal of Finance, Juni 1997
- [3] James D. Wolfensohn за Financial Times, 21 јуни 1999
- [4] Јанка Димитрова, Придонесот на ревизијата и ревизорските извештаи кон подигање на квалитетот на финансиското известување и кон зголемување на меѓународното движење на капитал, "Managing the development of economic and regional systems: an Eurasian perspective", Organizers: "Higher Business School" OmSPU (Omsk, Russia) "Goce Delcev" University (Stip, Macedonia), 30-31.05. 2016
- [5] Janka Dimitrova, Olivera Gjorgieva – Trajkovska, Blagica Koleva, Aleksandra Nackova, Eftimija Dimitrova, "Corporate governance and financial reporting in the country in light of the reports of the independent auditors,", Journal of Economic Development No.3, Institute of Economics – Skopje, 2016

Eleventh International Scientific Conference
KNOWLEDGE IN PRACTICE
16-18 December, 2016 Bansko, Bulgaria

- [6] Јанка Димитрова, Ревизија (теоретски и практични аспекти), Универзитет Гоце Делчев Штип, 2013
- [7] Margaret Blair, "Ownership and Control: Rethinking Corporate Governance for the Twenty-First Century", Brookings, 1995
- [8] Nemit Shroff, Real Effects of Financial Reporting Quality and Credibility: Evidence from the PCAOB Regulatory Regime, Massachusetts Institute of Technology, 2015
- [9] Николче Рунчев*, Борис Крстев**, Мирјана Голомеова "Корпоративно управување наспроти корпоративен менаџмент", Универзитет Гоце Делчев Штип, 2010
- [10] Прирачник за корпоративно управување во РМ, второ издание, 2011
- [11] Sir Adrian Cudbary, "Global Corporate Governance Forum", World Bank, 2000
- [12]<http://www.corpgov.net/library/definitions.html>, IFC-priracnik-1-11-final:new-moment-Anglisko7.qxd, 7.12.2011